

Internetconsultatie Milieuprestatie-eisen GWW, Overheid.nl, Augustus 2025

In het kort

Het ministerie van IenW bereidt een wijziging voor van de wet milieubeheer. Deze wijziging voert een verplichting in tot het stellen van milieuprestatie-eisen in aanbestedingen voor grond-, weg- en waterbouwwerken (GWW). Het gaat om de volgende maatregelen:

1. Aanbestedende diensten en speciale sectorbedrijven moeten bij aanbestedingen van GWW-werken milieuprestatie-eisen stellen bij het gebruik van bepaalde materialen in het contract met de opdrachtnemer(s).
2. Bij de aanbesteding van grote GWW-werken moeten aanbestedende diensten en speciale sectorbedrijven de milieuprestatie als gunningscriterium meenemen

Vragen:

1. Steunt u dit wetsvoorstel en de maatregelen hierin?
2. In hoeverre dragen de maatregelen in dit wetsvoorstel bij aan eenduidigheid in het inkopen met milieuprestatie-eisen en het verminderen van de milieu-impact in de GWW-sector, vergeleken met de huidige situatie?
3. Zijn er punten die u mee wil geven om het wetsvoorstel te verbeteren?

Van: Overheid.nl

Reactie Klimaatverbond

Arnhem, 20 augustus 2025:

Als klimaatverbond willen we de staatssecretaris graag bedanken voor de mogelijkheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel 'Milieuprestatie-eisen GWW.' Wij onderschrijven de inzet van het kabinet om via aanbestedingen meer uniformiteit en ambitie te brengen in de verduurzaming van de grond-, weg- en waterbouwsector. Het wetsvoorstel vormt naar ons oordeel een goede stap om de klimaat- en circulaire doelstellingen tijdig te behalen.

In antwoord op de gestelde vragen:

Ad 1.

Ja, het klimaatverbond ondersteunt dit wetsvoorstel. Wij zijn van mening dat het stellen van uniformere eisen zorgt voor een bredere toepassing van milieuvriendelijkere materialen en de uitstoot van broeikasgassen vermindert.

Ad 2.

Ja. Deze maatregelen dragen bij aan eenduidigheid in het inkopen met milieuprestatie-eisen en het verminderen van de milieu-impact in de GWW-sector. Het is onze ervaring dat de GWW sector een sector is die graag vooruitdenkt en wil bijdragen aan een betere toekomst. Er is veel innovatieve denkkraft die ervoor zorgt dat nieuwe ontwikkelingen soms verrassend snel toegepast kunnen worden. Tegelijkertijd is de prijsdruk in deze sector ook groot. Door het verankeren van milieuprestaties in deze wetsartikelen verbeter je het speelveld in de sector en kunnen koplopers beter beloond worden voor hun duurzaamheids-denken. Ook maak je het voor kleinere bedrijven eenvoudiger om duurzaamheid mee te nemen in hun plannen.

Hierbij vinden we het wel belangrijk de volgende punten in aanmerking te nemen:

- We willen graag opmerken dat de meeste verlichting van de milieudruk en meeste CO2-reductie is te behalen wanneer deze facetten al volledig worden meegenomen vanaf de start van een initiatief/project, bijvoorbeeld al worden meegenomen bij het MIRT-onderzoek waar oplossingsrichtingen ontwikkeld en naast elkaar afgewogen worden. Daar is het goed om instrumenten als MKI, MER al in te zetten. Ook is het van belang om daar breed te kijken naar CO2-reductie en de zogenoemde scope 3 volwaardig mee te nemen. Dit alles om de hoeveelheid bouwmaterialen (sterk) te verlagen, en de aard van de overgebleven benodigde bouwmaterialen zo duurzaam mogelijk te maken. MKI lijkt nu meer te focussen op de aard van de bouwmaterialen, dan op het verminderen van het gebruik.
- Wij verwelkomen de oprichting van een ondersteuningspunt. Wij moedigen aan om dit breed toegankelijk te maken, gericht op zowel aanbestedende diensten als opdrachtnemers, en met nadruk op de **ontwerpfase**, waar de grootste milieuwinst vaak te behalen is.
- Aannemers werken niet alleen in Nederland en in Nederland werken niet enkel Nederlandse aannemers. Het is belangrijk om de EU-ontwikkelingen te volgen, waar ze de aanbestedingswetgeving in meer generieke vorm willen verduurzamen. Dit is een wens van veel lidstaten, maar de lidstaten zoeken ook naar eenvoudige manieren.
- Er zijn landelijk veel goede voorbeelden te vinden van GWW aanbestedingen die (veel) verder gaan dan de minimeisen. Let op dat deze wetsvoorstellen niet worden gezien als een eindpunt. Het moet duidelijk zijn dat de wetsvoorstellen een middel/tussenstap zijn op weg naar een volledig circulaire economie en dat koplopers hierin beloond moeten blijven worden voor hun inspanningen. Ons advies; maak een roadmap en blijf ambitieus.

Ad 3.

Het huidige wetsvoorstel is naar onze mening een goede basis voor het verder verankeren van de MKI eisen in de GWW sector. De verdere uitwerking en concretisering van het wetsvoorstel zal gebeuren in een algemene maatregel van bestuur (AMvB). In de consultatie wordt dit omschreven als details; wij zien hier echter nog wel een aantal belangrijke aandachtspunten die de werking van het wetsvoorstel (sterk) kunnen beïnvloeden.

We willen als Klimaatverbond pleiten voor het verder blijven ontwikkelen van de Milieudatabase en de milieu-impact indicatoren. Vragen die blijven leven, zijn het de meest representatieve indicatoren; dubbel indicatoren niet (bv CO2-reductie totaal, versus de verschillende sectoren), worden overal dezelfde afschrijvingstermijnen gehanteerd en hebben de indicatoren wel het juiste gewicht ten opzichte van elkaar. De CO2-prijs is bijvoorbeeld nog relatief laag. We zijn benieuwd op welke uitgangspunten de wegingen gebaseerd zijn. En deze vragen hebben we om meer inzicht te krijgen in de weging. Ook willen we begrijpen of dit niet leidt tot 'shop gedrag'.

Het toepassen van deze wetsvoorstellen moet niet gezien worden als eindpunt. Met andere woorden; 'we voldoen aan de wet, dus we hebben het goed gedaan'. Deze wetsvoorstellen en MKI eisen vormen naar onze mening een basis / ondergrens. De uitwerking van de AMvB moet ervoor zorgen dat koplopers beloond blijven worden, het is daarom goed dat de MKI als gunningscriterium en niet als eis is opgenomen in dit wetsvoorstel.

Daarnaast zijn we benieuwd hoe het toezicht wordt georganiseerd op het gebruik van de materialen tijdens de realisatie van het project. Binnen het Interreg NWE project DeCarb-Pro (gericht op CO2-beprijzing in inkoop) zien we het toezicht als een van de grootste aandachtspunten. Graag delen we ervaringen.

Conclusie.

Met een goede uitwerking van de AMvB, aandacht voor het gebruik van juiste data, én aandacht voor het hele ontwerp/planproces zullen deze wetsvoorstellen zeker bijdragen aan verdere verduurzaming van de GWW

sector en een vermindering van broeikasgassen. Wij zien dit wetsvoorstel als een krachtige impuls voor verduurzaming van de GWW-sector. Met voorspelbare normering, ruimte voor koplopers en een stevige ondersteuningsstructuur kan het uitgroeien tot een voorbeeld van hoe regelgeving en marktinnovatie elkaar versterken. Wij dragen graag bij aan de verdere uitwerking en implementatie.